

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра іноземних мов професійного спілкування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор
Міжнародного гуманітарного
університету
проф. Громошенко К.В.

«31» серпня 2021 р.

Силабус

Назва курсу	Теорія та практика перекладу
Викладач	к.пед.н. Старостіна Оксана Володимирівна
Профайл викладача	https://orcid.org/0000-0002-4546-8745
Контактний тел.	+380677810200
E-mail:	anatia@ukr.net
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/my/
Консультації	Очні – кожен вівторок з 10.00-11.20. Онлайн-консультації – zoom – за виникнення необхідності.

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри іноземних мов професійного спілкування
Протокол № 1 від 20 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування проф.
Мізелька В.Я.

Перевірено: Гарант освітньої програми проф. Андрейченко С.С.

Перевірено: Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено: Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «**Теорія і практика перекладу**» належить до циклу вибірових дисциплін професійної підготовки фахівців зі спеціальності 093 «Міжнародне право». Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. *Лекції* ознайомлюють студентів із загальнотеоретичними й практичними питаннями перекладу, засобами правильного (адекватного) перекладу різних мовних одиниць і явищ англійської мови українською і навпаки, лексико-граматичними, семантичними, а також стилізовими аспектами перекладу тощо. *Практичні заняття* закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, сприяють виробленню вмінь практичного застосування основних перекладацьких прийомів.

2. Мета та цілі курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Теорія і практика перекладу**» є ознайомлення студентів з основними теоретичними положеннями теорії та практики перекладу, вироблення вмінь практичного застосування основних перекладацьких прийомів.

3. Формат курсу

Курс «**Теорія і практика перекладу**» складається з двох рівноправних і взаємопов'язаних частин – теорії перекладу і практики перекладу, кожна з яких має власну мету і цілі. Перша із складових частин зазначеного курсу висвітлює теоретичні основи перекладу як процесу і результату, роз'яснює системи термінів і поняття, що їх використовують і в теорії перекладу, і в перекладацькій практиці. Друга складова частина курсу залучає студентів до усвідомленої перекладацької роботи з текстами.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У процесі реалізації програми дисципліни «Теорія та практика перекладу» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній діяльності.

ЗК 2. Здатність до аналітичних та управлінських здібностей.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами (усно і письмово).

ЗК 5. Здатність пропонувати та обґрунтовувати власну позицію.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел за допомогою використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові компетентності):

ФК 5. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем у сфері міжнародного права, порівняльного правознавства, національного права, визначати нерозроблені або недостатньо розроблені наукові проблеми, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

ФК 6. Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав.

ФК 8. Уміння здійснювати ефективну комунікацію з правових питань в мультикультурному середовищі (українською та іноземною мовою).

Навчальна дисципліна «Теорія і практика перекладу» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 9. Аналізувати джерела міжнародного публічного права, джерела права у правових системах сучасного світу, джерела міжнародного приватного права.

РН 10. Орієнтуватися в системі міжнародних стандартів прав людини, зокрема Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

РН 15. Документально оформляти управлінські рішення, вести кореспонденцію (українською та іноземною мовами)

РН 17. Збирати, обробляти й упорядковувати інформацію щодо стану міжнародних відносин, зовнішньої політики України.

РН 19. Володіти іноземними мовами на професійному рівні.

РН 20. Виконувати професійний усний та письмовий переклад з іноземної мови та на іноземну мову з міжнародно-правової проблематики

5. Обсяг курсу

Загалом	Вид заняття			
	(денне відділення / заочне відділення)			
ЄКТС	Годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
9	270 / 270	24 / 26	24 / 26	222 / 218

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2021-2022	4,5/4,5,6	2 / 2,3	Вибіркова

7. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політики курсу

У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інтерактивні методи навчання, відбувається активне долучення студентів до обговорення кожного з питань курсу, що сприяє оволодінню ними професійними компетентностями щодо перекладу з іноземної (англійської) мови та застосування основних перекладацьких прийомів.

На практичних заняттях можуть використовуватися різні форми та методи контролю знань студентів: доповіді, екскурс-опитування, індивідуальні завдання (переклади) та інші.

Підсумковою формою контролю знань є залік, який має на меті перевірити теоретичні знання та вміння застосовувати їх, виконуючи конкретні завдання (переклади), а також уміння студентів самостійно працювати з словниками та допоміжною літературою. До заліку допускаються ті студенти, які відпрацювали всі пропущені заняття, виправили незадовільні оцінки, отримані на практичних заняттях, набрали мінімальну кількість балів і успішно здали змістовні модулі.

9. Схема курсу

4-й семестр / 4-5-й семестр

№№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Кількість годин	
						денне	заочне
Змістовний модуль 1.							

1	Тема 1. Переклад як акт міжмовної комунікації. 1. Коротка історія перекладу. 2. Роль перекладу в житті сучасного суспільства. 3. Переклад як вид комунікації.	Лекція	Конспект лекцій	1; 2; 3	Опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год.	2 акад. год.
		Практичне заняття	Тестові завдання, доповіді студентів.		Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.	2 акад. год	2 акад. год
2	Тема 2. Теорія перекладу. 1. Предмет науки про переклад (перекладознавство).	Лекція	Конспект лекцій	1; 2; 3	Опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год	
		Практичне	Тестові		Передивитися	2 акад.	

2. Загальна теорія перекладу.	заняття	завдання, доповіді студентів.		конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.	год	год
3 Тема 3. Види перекладу. 1. Принципи класифікації перекладу. 2. Машинний переклад. 3. Усний переклад. 4. Письмовий переклад.	Лекція Практичне заняття	Конспект лекцій Тестові завдання, доповіді студентів.	2; 3; 11;12	Опрацювати рекомендовану літературу. Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год 2 акад. год	2 акад. год 2 акад. год

					3 перекладу.		
6	Тема 6. Структура речень та порядок слів у реченні під час перекладу.	Лекція	Конспект лекцій	3; 4; 8; 10	Опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год	2 акад. год
		Практичне заняття	Тестові завдання, доповіді студентів.		Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.	2 акад. год	2 акад. год
	1. Порядок слів в реченні в англійській та українській мовах. 2. Роль порядку слів у досягненні адекватного перекладу. 3. Розчленування речень, види розчленування. 4. Об'єднання речень. 5. Пропуски та додавання під час перекладу.						
7	Тема 7. Типи відповідників під час перекладу.	Лекція	Конспект лекцій	3; 7; 9; 10	Опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год	2 акад. год

<p>1. Словникові та оказіональні відповідники. 2. Еквіваленти. Аналоги. 3. Синоніми, види синонімів. 4. Описовий переклад.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тестові завдання, доповіді студентів.</p>		<p>Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.</p>	<p>2 акад. год</p>	<p>2 акад. год</p>
<p>8 Тема 8. Контекстуальні заміни. 1. Конкретизація. 2. Узагальнення. 3. Логічний розвиток понять 4. Антонімічний переклад.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Конспект лекцій</p>	<p>3; 7; 9; 10</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу.</p>	<p>2 акад. год</p>	<p>2 акад. год</p>
	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тестові завдання, доповіді студентів.</p>		<p>Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану</p>	<p>2 акад. год</p>	<p>2 акад. год</p>

	5. Компенсація втрат.			літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.		
9	Тема 9. Транскрипція. 1. Транскрипція. 2. Транслітерація.	Лекція Практичне заняття	Конспект лекцій Тестові завдання, доповіді студентів.	3; 9; 13	Опрацювати рекомендовану літературу. Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання.	2 акад. год 2 акад. год 2 акад. год

					Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.		
10	Тема 10. Переклад інтернаціоналізмів. 1. Визначення інтернаціоналізмів. 2. Справжні інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми. 3. „Фальшиві друзі перекладача”.	Лекція Практичне заняття	Конспект лекцій Тестові завдання, доповіді студентів.	3; 6; 7; 9	Опрацювати рекомендовану літературу. Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до	2 акад. год 2 акад. год	2 акад. год 2 акад. год

						практичної роботи з перекладу.		
11	Тема 11. Передання власних імен та географічних назв під час перекладу.	Лекція	Конспект лекцій	3; 2; 4; 9; 13	Опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год	2 акад. год	
	1. Способи передання власних імен та географічних назв під час перекладу. 2. Транслітерація, стандарти транслітерації. 3. Транскрипція.	Практичне заняття	Тестові завдання, доповіді студентів.		Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на запитання. Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу. Підготуватися до практичної роботи з перекладу.	2 акад. год	2 акад. год	
12	Тема 12. Змішане та адаптивне	Лекція	Конспект лекцій	3; 6; 7; 10; 13	Опрацювати рекомендовану	2 акад. год	4 акад. год	

Транскодування.	Практичне	Тестові	літературу.	2 акад. год	4 акад. год
	заняття	завдання, доповіді студентів.			
<p>1. Роль традиції у виборі способу передавання власних імен та географічних назв у перекладі.</p> <p>2. Особливості передачі деяких власних імен та географічних назв.</p>			<p>Передивитися конспект лекції, опрацювати рекомендовану літературу.</p> <p>Підготувати відповіді на запитання.</p> <p>Виконати завдання до самостійної роботи з перекладу.</p> <p>Підготуватися до практичної роботи з перекладу.</p>		

10. Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Теорія і практика перекладу» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному

університеті». Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«Відмінно» – студент дає висерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«Добре» – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проге за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«Задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача.

При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових

завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індивідуально або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Денна форма навчання

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальн а кількість балів
1. Обов'язкові			
<i>Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	50
Виконання модульних завдань			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	10 за 1-й модуль 15 за 2-й модуль 10+15 = 25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Разом балів за обов'язкові види РС			85
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань</i>			
2.1. Підготовка перекладу за означеним видом	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій стосовно застосування методів перекладу	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР	5
Разом балів за вибіркові види РС			15
Всього балів за РС			100

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

Заочна форма навчання

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальн а кількість балів
І. Обов'язкові			
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>			
1.1. Підготовка до модульного контролю знань	Відповідно до розкладу	Перевірка правильності виконання модульних завдань	1 x 70 = 70
Разом балів за обов'язкові види СРС			
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань (за бажанням студента)</i>			
2.1. Підготовка перекладу за означеним видом	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
2.2 Аналітичний (критичний) огляд		Перевірка та обговорення результатів	

наукових публікацій стосовно застосування методів перекладу	-//-	проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
Разом балів за вибірккові види СРС			30
Всього балів за РС			100

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі іспиту за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає 3 питання. Питання, що включаються до екзаменаційних білетів є вузловими, узагальненими, комплексними, потребують творчого підходу при побудові відповіді та уміння синтезувати отриманні знання.

Питання до екзаменаційних білетів формуються в межах змісту програми дисципліни, але не мають дублювати програмні питання. Програмні питання доводяться до студентів на початку навчального семестру. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів іспиту за 100-бальною системою.

11. Рекомендована література

1. Колтілов В.В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник. Київ, 2003. — 280 с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця, 2001. — 448 с.
3. Бик І.С. Теорія і практика перекладу. Конспект лекцій. URL: <http://www.franko.lviv.ua/faculty/inttel/trp/>
4. Карабан В.І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову Вінниця: — Нова Книга, 2003. — 608с.
5. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. — Вінниця: Нова книга, 2004. — 576с.
6. Черноватий Л.М., Карабан В.І.Іванко Ю.П. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця, 2000, 2002. — 448с
7. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник — довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. — 608с.
8. Петренко Н. М. Interpret by Interpreting: Тренінг з усного перекладу: навчальний посібник. — Центр навчальної літератури, 2003. — 260 с.
9. Казакова М.В. Практические основы перевода. — СПб, 2001.
10. Алексеева І.С. Професійний тренінг перекладача. —К. : Союз, 2001.
11. Олікова М.О. Теорія і практика перекладу (Theory and Practice of Translation) : навч. посіб. — Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. — 170 с.
12. Ткачук В., Чумак Г. Теорія і практика машинного перекладу : навч. посіб. / Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка. — Тернопіль: ТНПУ, 2006. — 72 с

13. Шептовату Л. М., Dsc, Ковалчук Н. М., Phd. Experimental research into translation process strategies: Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу//Тези доповідей XI науково\ конференції з міжнародною участю. 15-16 квітня 2021 року, м. Харків, Україна. – сс.74-76
14. Баранцева І. О. Граматичні ерудити при перекладі науково-технічних текстів// «Філологічні трактати» Том 6, № 1 ' 2021. – сс.85-90
15. Шептук А., Юцко Т. English Legal Discourse in the Aspect of Translation // Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Філологія Випуск 1, 2021
<http://journals.maup.com.ua/index.php/philology/article/view/821>
16. Нормативна таблиця для відтворення українських власних назв засобами англійської мови // Рішення Української комісії з питань правничої термінології №9 – Протокол №2 від 19 квітня 1996 р. URL :
<http://www.brta.com/art/transliteration.html>
17. URL: <https://www.esl-lounge.com/student/reading-advanced.php>
18. Словник сучасної англійської мови видавництва Longman <https://www.ldoceonline.com/>
19. Британська енциклопедія <http://www.britannica.com/>

Розробник:

к.пед.н. доцент кафедри іноземних мов професійного спілкування О. В. Старостіна